

Грб грофова Подгоричана према "Бархатној књизи". Arms of Counts Podhoriczany according to "Velvet Book".

ПОКУШАЈ РЕКОНСТРУКЦИЈЕ ЛОЗЕ ГРОФОВА ПОДГОРИЧАНА AN ATTEMPT AT RECONSTRUCTION OF GENEALOGY OF COUNTS PODGORICHANY

Генеалогичка је мистерија. Познато је да се ради о роду пореклом из старе Подгорице у Црној Гори, и да су Иван (Михаилов) и Георгије (Петров) око 1745. ратовали у аустријској војсци, а да су у руску службу ступили 1757.

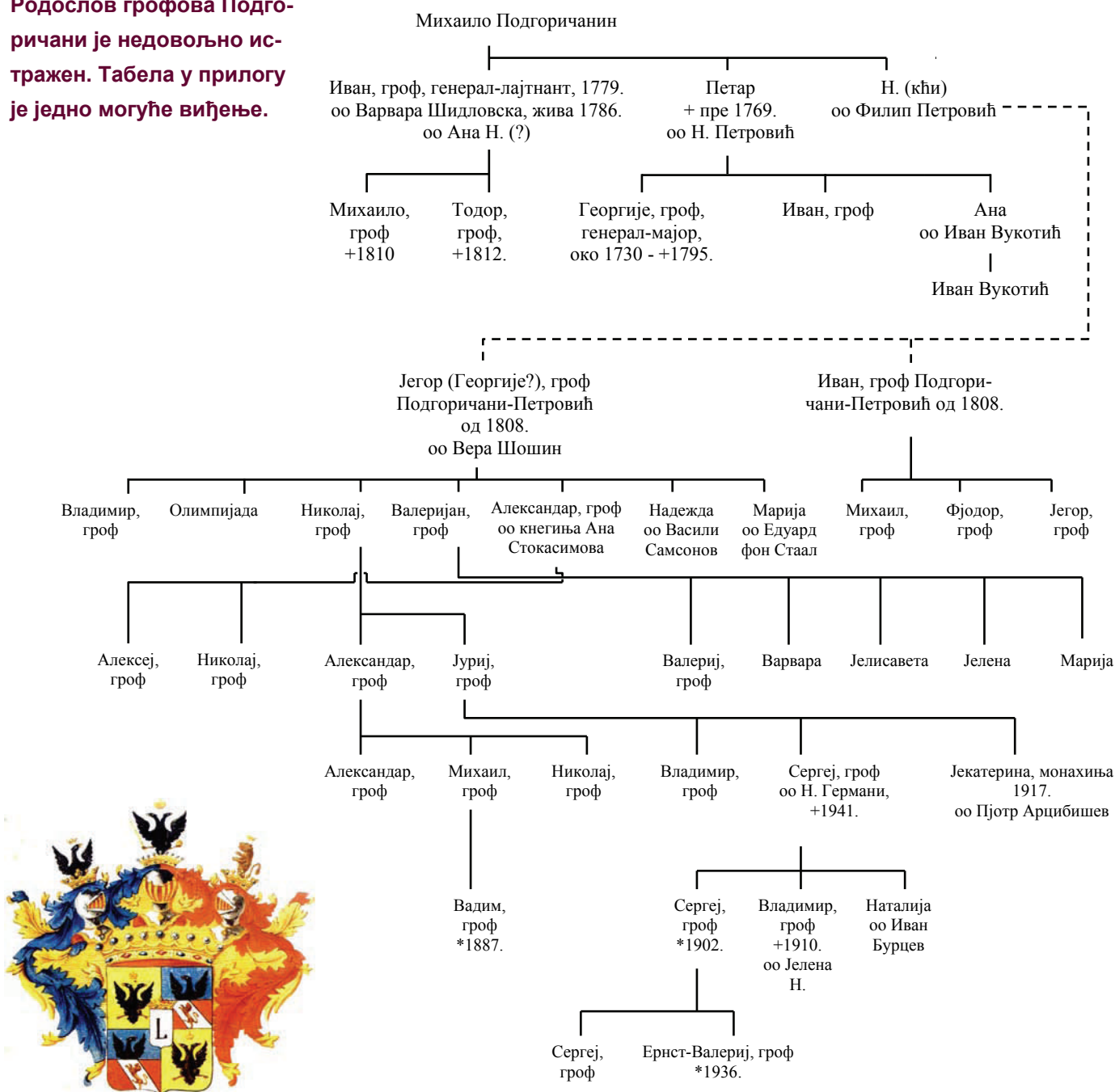
Пошто су се истакли у ратовима у Пруској, у току Седмогодишњег рата, Иван (Михаилов) је у чину бригадира Молдавског хусарског пука награђен поседима (села Пор-

хомовка и Гити, са укупно 127 кућа), а 1766. унапређен је у чин генерал-мајора. Године 1769. добио је од Венеције потврду да је од старог грофовског рода, што је од стране Руског царства признато исте године.

По изумирању директне линије, име, грб и титула пренети су на најближу родбину по женској линији. Иако се у изворима помињу "братучеди", "нећаци" и сл., чини се да је по свој прилици у питању потомство од се-

(Continued on page 5)

Родослов грофова Подгоричани је недовољно истражен. Табела у прилогу је једно могуће виђење.

стре Ивана и Петра (Михаилових).

О Подгоричанима су писали Симеон Пишчевић и П.А. Ровински, а у најновије време Душан Мартиновић ("Генерали из Црне Горе у Руској војсци"). Њему дугујемо и објављивање превода генеалогije коју су приредили Александар Василевич Самсонов и гроф Сергеј Сергејевич Подхоричани-Петровић. Та је генеалогija, нажалост, пуна недоречености и читих контрадикција. Ипак, настојали смо да на основу те генеалогije и неких доступних фрагмената сачинимо једну могућу верзију родослова овог рода релативно скромног порекла, а спектакуларних домета.

У "Бархатној књизи" се о Подгоричанима каже да потичу из Цете или Центе у Далмацији (!), из кнежевине под управом династије Црнојевића, и да су од старине поседовали достојанство грофова, које до данас у њиховој постојбини наставља лоза грофова Кастел-Мониски (вероватно Кастел-Нови, или можда Херцег-Нови!). Ова историјски потпуно произвољна сторија наводи се у многим потоњим документима којима се образлаже или потврђује статус и титула разних изданака породице.

Хералдички значај грба грофова Подгоричана вишеструко је значајан. Пре свега, у питању је грб једне значајне српске породице која је оставила дубок траг у историји Русије, истина све тањи и мање славан што се више одмиче од генерације оснивача. Потом, јер нам разрешава једну велику загонетку, наиме тачан садржај грба грофа Ђорђа Бранковића од Подгорице који нам је углавном био познат са његовог славног портрета. Својевремено је Бартол Змајић коментарисао да је то редак примерак сложеног грба са једном тинктуром и једним металом (црвено и златно). За дивно чудо, ни њему, ни потоњим истраживачима није пало на памет да се ради о једној врсти уметничке интерпретације блиске гризају или бринају. Сада је све много јасније, јер су браћа Подгоричани у Русији грб грофа Ђорђа регистровали као свој, и то у његовим стварним бојама. На основу грба Подгоричана може се јасно распознати структура грба Ђорђа Бранковића: Квадриран је у првом и четвртој квартири једном варијантом грба Црнојевића у којој су боје прилагођене верзији познатој у Венецији, а у другом и трећем квартири грбом Божидача Вуковића, од кога је несудбени деспот Бранковић наводно водио порекло. Проблем боје лава, који је стварао значајан проблем у ранијој неуспелој реконструкцији Вуковићевих боја указао се као једноставан - он је природне боје! Међутим, да би орао у врху штита могао бити црн на плавом, заиста се није могло погодити! Иницијал цара Леополда није црвен него сребрн. Све три челенке изведене су из мотива квартира.

Genealogy of Counts Podhoriczany remains evades rather effectively attempts to be clarified so far. It is known that two sons of one Michael from Podgoritza in Montenegro, Ivan

and Petar, entered Austrian military service in 1745, and that about 1757 they negotiated to enter Russian military service, Ivan (who was Major in Austrian army) in rank of the Colonel. After successful military service in Prussia and during the Seven-Years War, Ivan Podgoriczany was rewarded with two villages with some 127 houses. In 1766 he was elevated to the rank of Major-General.

His new military and social status opened the appetite and General Podhoriczany provided the empress with a petition supported by a letter from Republic of St. Marc confirming that Podhoriczany were an ancient family of Zeta or Zenta, in the Principality of the House of Czarnoevich, and that they held there rank of Counts of Castell Moniski! The petition was promptly approved and Ivan and Petar Podhoriczany were entered in book of nobility of Russian Empire as Counts of foreign extraction. Their coat of arms was registered and published in due time in Velvet Book. Since direct line soon died out, the name and armorial bearings were transmitted to a lateral issue of the family.

For Serbian heraldry coat of arms of Podhoriczany solves a mystery of old date, the colours in the arms of a titular Despot of Serbia, Count George Brankovich. In fact, brothers Podhoriczany registered his coat of arms, claiming that since his title was "of Podgoritza", they were issued from him! The only representation of Brankovich coat of arms comes from a painting, but nobody noticed before that the rendering of armorial bearing was in fact licentia artistica, and that it was executed as a grisaille, or better, brunaille (i.e., only red and gold paint were used!). Now, with full evidence of arms of Counts Podhoriczany, some mysteries of Brankovich arms became much clearer. In fact, his shield was quartered with Venetian variant of arms of Czarnoevich (originally Gules an double-headed eagle displayed Or, but in Venetian sources Or an double-headed eagle displayed Sable), and of Vukovich. Now, since Vukovich arms are known only in linear drawing, I tried to make a logical guess. I failed miserably! In fact, the demi-eagle was displayed Sable upon Azure, and lion in bend was "proper"!

To come back to genealogy. The table suggested here is largely a guess. Information contained in works of A.V. Samsonov and Count Podhoriczany-Petrovich is rather confuse and inconclusive. Nevertheless, as I said, this is a guess, and whoever can contribute to it is most welcome!

D. Acovic

Грб грофова Подгоричана у интерпретацији Д. Ацовића.
Arms of Counts Podhoriczany, in heraldic interpretation of D. Acovic.

Погрешни двотонски грб грофа Ђорђа Бранковића од Подгорице за коју се дуго мислило да је аутентичан. Erroneous arms of Count George Brankovich of Podgoritza in two tones, which was believed to be true representation of his armorial achievement.

Погрешна претпоставка: нетачна реконструкција боја грба Божидача Вуковића у интерпретацији Д. Ацовића.
Erroneous reconstruction: wrong attempt at reconstruction of tinctures in arms of Bozhidar Vukovich, by D. Acovic.